

Jelle Hannema, directievoorzitter Vitens.

Jelle Hannema, directievoorzitter Vitens

'Trots op de Nederlandse drinkwatervoorziening'

Per 1 september 2017 is Jelle Hannema (55) Lieve Declercq opgevolgd als directievoorzitter van Vitens. Hannema werkt al sinds 2014 bij het drinkwaterbedrijf, als manager Asset Management. Wat zijn de komende jaren volgens hem de belangrijkste opgaven, voor de sector als geheel en voor Vitens in het bijzonder?

De directie van Vitens bestaat sinds 1 september jl. uit directeur Marike Bonhof en directievoorzitter Jelle Hannema. Hannema studeerde rechten, richting Juridische Bestuurswetenschappen, aan de Universiteit van Amsterdam. Hij begon zijn loopbaan als beleidsmedewerker milieubeleid bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten,

waarna hij zijn carrière voortzette bij advies- en ingenieursbureau DHV, inmiddels Royal HaskoningDHV. Sinds 2014 werkt hij bij Vitens als manager Asset Management.

U kent de drinkwaterbedrijven inmiddels goed; hoe typeert u de sector?

Hannema: 'Kenmerkend is de enorme bevlo-

genheid om goede producten te leveren en daarbij in te spelen op de vraag van de klant. Daarnaast is de drinkwatersector in mijn ogen nogal bescheiden; men beschouwt de eigen prestaties eigenlijk als vanzelfsprekend, iets waarmee men niet te koop loopt. Bescheidenheid is een mooie eigenschap. Tegelijkertijd moeten we er wel voor zorgen

dat we zichtbaar blijven. Dat is belangrijk met alle andere belangen die er spelen en die ons drinkwater kunnen raken.'

'Als drinkwaterbedrijf weet je hoe belangrijk drinkwater is; het is niet voor niets door het Rijk erkend als nationaal belang. Andere partijen ervaren die zelfsprekendheid minder: hun focus ligt elders, op andere belangen of prioriteiten. Het is onze taak om continu aandacht te vragen voor het maatschappelijk belang van schoon en betrouwbaar drinkwater. Zeker als je kijkt naar uitdagingen zoals de nieuwe Omgevingswet, de Structuurvisie Ondergrond en de energietransitie.'

Op welk aspect van de drinkwatervoorziening bent u trots?

Hannema: 'De professionaliteit van onze medewerkers is echt iets om trots op te zijn. En dat geldt niet alleen voor mij als directeur van Vitens, maar eigenlijk voor elke Nederlander. Waar ik ook ter wereld kom, overal hoor ik dat de Nederlandse drinkwatersector kwalitatief op eenzame hoogte opereert. En dat is de verdienste van alle mannen en vrouwen die daar dag in, dag uit hard hun best voor doen.'

Hoe kan de sector zich nog verbeteren volgens u?

Hannema: 'Zoals gezegd; iets minder bescheidenheid, iets meer naar buiten treden, dat zou volgens mij best mogen. We kun-

nen trots zijn op wat we voor elkaar brengen, maar we kunnen niet gaan stilzitten. Er ontstaan steeds nieuwe uitdagingen, die ons werk bemoeilijken. Denk aan de recente lozingen van pyrazool of GenX, maar ook aan langetermijn-ontwikkelingen, zoals nieuwe stoffen, medicijnresten, nitraat of bestrijdingsmiddelen in het oppervlaktewater en grondwater. De drinkwaterbedrijven moeten nu helaas die stoffen soms aan het einde van de keten uit het water zuiveren. Het zou beter zijn als we er samen met anderen en samen met de sector voor kunnen zorgen dat deze stoffen er helemaal niet in terechtkomen. Dat betekent ook dat we als sector zichtbaar moeten zijn en onderwerpen moeten agenderen. Daarbij trekken we vaak samen op en soms zal een afzonderlijk drinkwaterbedrijf het voortouw nemen, bijvoorbeeld als er specifieke belangen in het spel zijn. We zijn het aan onze klanten verplicht, dat we principieel staan voor de schone bronnen voor ons drinkwater.'

Wat ziet u als de belangrijkste externe opgaven voor Vitens, de komende jaren?

Hannema: 'Het beschermen van onze drink-

'DRINKWATERSECTOR MAG BEST

MINDER BESCHIEDEN ZIJN'

waterbronnen. Het drinkwaterbelang is de afgelopen periode volop terechtgekomen in de ruimtelijke dynamiek. En het wordt steeds drukker om ons heen, als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen zoals klimaatverandering, de energietransitie, de Omgevingswet en de Structuurvisie Ondergrond. Dat vergt een actieve rol, zowel van onszelf, in samenwerkingsverbanden, als in het maatschappelijke en bestuurlijke debat. Gelukkig geeft het aandeelhouderschap van de gemeenten en provincies de drinkwaterbedrijven bij die overheden bruikbare ingangen om hun boodschap over te brengen. En samen met Vewin en de sector zoeken we in Den Haag en Brussel naar wegen om onze standpunten over te brengen bij de ministeries en de politiek. Graag nodigen we hierbij ook de politiek uit om bij ons langs te komen en met ons in gesprek te gaan over het gezamenlijke belang van ons drinkwater.'

'Op de korte termijn is het daarnaast zaak om in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van eind maart 2018 het drinkwaterverhaal lokaal onderdeel te

Drinkwaterproductie.

‘DE PROBLEMATIEK TE LIJF SÁMEN MET ANDERE STAKEHOLDERS’

maken van de gemeentelijke verkiezingsprogramma's en het lokale publieke debat. Voordeel nu al is dat gemeenten in gesprekken aangeven dat ze zich meer betrokken voelen bij hun eigen drinkwater dan bijvoorbeeld bij een nationaal thema zoals de energietransitie.'

Hannema maakt hier direct een kanttekening bij: 'De onduidelijke en versnipperde bevoegdheidsverdeling met betrekking tot bodem en grondwater is ons al langer een doorn in het oog: soms is de provincie bevoegd, soms de gemeente, soms een waterschap en soms het Rijk. Elke partij vat zijn taken op dat gebied anders op en dat maakt het soms lastig om tot resultaten te komen. Juist nu het integraal nadenken over de ondergrond belangrijker wordt, in de aanloop naar het nieuwe omgevingsrecht, zou dit eenduidiger moeten worden geregeld.'

Schone bronnen

Een terugkerend thema is het terugdringen van verontreiniging van de bronnen voor drinkwater: oppervlaktewater en grondwater. Vitens is vooral een 'grondwaterbedrijf', terwijl van oudsher de aandacht op het gebied van verontreiniging vooral uitging naar oppervlaktewater: *ondervindt u problemen op dit gebied?*

Hannema: 'Wij gebruiken ongeveer 100 grondwaterbronnen voor de productie van drinkwater: in de helft daarvan treffen wij sporen aan van stoffen die er eigenlijk helemaal niet in zouden moeten zitten. Soms zijn dat resten van oude industriële verontreinigingen, maar steeds vaker ook medicijnresten, of nitraten of bestrijdingsmiddelenresten uit de landbouw. Oppervlaktewater heeft dus invloed op ons grondwater. Nog zeer recent was in het nieuws dat de mestwereld zich niet altijd aan de regels houdt. Ook daardoor raakt het grondwater vervuild, en dat is niet in het belang van het milieu en de kwaliteit van ons drinkwater. Onze bronnen staan onder druk en wij maken ons daar zorgen over.'

Hij vervolgt: 'Natuurlijk zuiveren wij al die stoffen uit het grondwater dat dient als onze grondstof voor de productie van drinkwater. Maar dat stelt ons voor steeds hogere kosten, die we uiteindelijk moeten doorberekenen aan onze klanten. Zo betaalt de consument voor de vervuiling die een ander veroorzaakt; een onwenselijke situatie, waar wij niet blij mee zijn. Zuiveren is daarnaast zeer complex en geen duurzame oplossing voor onze samenleving.'

'Soms moeten we zelfs overgaan tot sluiting van een winning, gewoon omdat het economisch niet verantwoord is om de aangetroffen vervuiling te zuiveren. Maar dat kun je niet al te vaak doen, zoveel geschikte locaties voor grondwaterwinning voor drinkwater zijn er niet meer. De kwaliteit van het grondwater is een belangrijke indicator voor de kwaliteit van onze leefomgeving. Hier ligt dus echt een taak voor de overheid en de politiek: het draait uiteindelijk om de vraag in wat voor een wereld je wilt leven...'

Boeren voor drinkwater

'Overigens laten we het niet alleen bij signaleren van en aandacht vragen voor de problematiek; we ondernemen zelf concrete, praktische stappen om tot oplossingen te komen, samen met andere stakeholders. Zo hebben we verschillende succesvolle pilots uitgevoerd met landbouw- en natuurorganisaties, zoals 'Vruchtbare Kringloop' en 'Boeren voor grondwater'. De kern van succes is volgens mij het creëren van winstsituaties voor iedereen en dat is gelukt in deze pilots. We tonen aan dat je een gezonde bedrijfsvoering voor boeren kunt combineren met maatregelen die het milieu en de kwaliteit van het grondwater ten goede komen. Nu is het zaak dat de overheid een landelijke uitrol faciliteert, samen met partijen zoals bijvoorbeeld de Rabobank, FrieslandCampina en LTO Nederland.'

En intern: zijn er zaken bij Vitens die anders moeten?

Hannema: 'Zoals gezegd hebben we bedrijfsmatig onze zaakjes aardig voor elkaar.

Maar natuurlijk zoeken we altijd naar wegen om onze dienstverlening te verbeteren. Een belangrijke ontwikkeling op dat gebied is het slimmer maken van ons netwerk. Dat zal een andere vorm aannemen dan bij de elektriciteits- en gasbedrijven: wij gaan geen slimme meters installeren bij al onze klanten. Om ons bedrijfsproces intelligenter te maken, gaan wij onder andere werken met sensoren in onze leidingen. Op die manier genereren we waardevolle meetgegevens over de kwaliteit van ons distributienet en bouwen we aan een zogeheten 'smart grid'. Door het toepassen van big data-technologieën zoals streaming analytics en dynamische data zullen we in de toekomst optimaal gebruik kunnen maken van alle gegevens waarover onze systemen beschikken. Op die manier kunnen we sneller reageren op verstoringen en zelfs voorspellingen doen over dreigende breuken. Met altijd als doel: het verbeteren van de dienstverlening aan onze klanten. Want daar doen we het uiteindelijk voor: schoon en betrouwbaar drinkwater voor onze afnemers.'

Pilot Vruchtbare Kringloop

Meer informatie over projecten die goed zijn voor boeren, natuur en drinkwater: www.vruchtbarekringloop.nl.